

Hodnocení oponenta diplomové práce

Název práce: **Freetekno**

Autor: Bc. Lukáš Wimmer

Oponent: MUDr. Petr Háva, CSc.

V Praze 25. června 2006

Předmětem práce je fenomén freetekno v ČR v návaznosti na vývoj v dalších vybraných zemích. Cílem práce je pochopit hlubší příčiny tohoto společenského jevu v obecnější rovině, současně pak analýza Czech Teku 2005 a nástin možného budoucího vývoje freetekna v ČR (formou scénářů).

Autor v části 4. vymezuje základní potřebnou terminologii, historický vývoj a kořeny vzniku freetekna. Toto východisko pak doplňuje o vybrané teoretické poznatky teorie subkultur, sociálních hnutí a neziskového sektoru, ale také s využitím obecnějších sociologických konceptů vývoje společnosti. Aktéři v oblasti freetekno jsou analyzováni z hlediska jejich podílu na aktivní organizaci, konzumaci či jenom účasti. Předmětem aktivit těchto travellers a dalších návštěvníků (hostů) je hudební produkce s pomocí zvukových soustav, spojená s konzumací drog a tancem. Společným jevovým jmenovatelem těchto aktivit jsou hlavně hudba, tanec a drogy. Na úrovni vnitřních motivů freetekna jsou diskutovány projevy protestu vůči převažující kultuře spotřeby, ekonomickému paradigmatu, represivním aktivitám států. Freetekno je takto chápáno jako poměrně minimálně formalizovaná aktivita v rámci občanské společnosti. Z práce vyplývá, že v případě aktivního jádra jde spíše o cestovatele, kteří se volně pohybují na národní nebo mezinárodní úrovni. Ekonomický zdroj jejich aktivit je uváděn v souvislosti s organizací techno parties.

Na mezinárodní úrovni lze na freetekno travellers pohlížet jako na potulné hudebníky, jejich produkční aktivita není předmětem registrované ekonomické činnosti, ale má zcela neformální charakter. K aktivitám potulných hudebníků však také patří další možnosti volby jejich životního stylu např. v podobě squatu, farmářských komunit, klubů apod. Opět tedy jde o převažující snahu vyhnout se převažujícímu institucionálnímu uspořádání ve společnosti. Uvedené poznatky jsou ve významné míře získány cestou autora zúčastněného pozorování

a jsou doplněny o výběr publikovaných informací, získaných převážně cestou internetové sítě. Prakticky se neobjevují poznatky, publikované v odborném tisku jako výsledek výzkumů v této oblasti.

Práce významným způsobem využívá metody mezinárodní komparace, jejímž předmětem jsou vybrané události (realizované parties a freetechna) a především pak odezva ze strany vládnoucích režimů, tvorba represivních právních norem, diskuse jejich obsahu ve vztahu k lidským právům a principům svobody projevu či shromažďování. Práce nám tak otevírá možnost pochopit vývojové návaznosti studovaného fenoménu od USA, Anglie a západní Evropy až do východní a střední Evropy. Freetekno a různé další podobné a související aktivity jsou v kontextu veřejné politiky analyzovány jako formy kritické reflexe společenského vývoje.

Analyzované protestní projevy freetekno však nejsou formulovány v podobě a obsahu, na jaké jsme např. zvyklí v případě různých environmentálních hnutí, která mají zjevně ve větším množství hlubší intelektuální projevy nejen v rovině kritické reflexe, ale i diskuse východisek a hledání cest řešení. Slabinou projevů revolty ve formě freetekno je tak především celá řada s nimi spojených negativních důsledků, což snižuje důvěryhodnost a pochopení ze strany převažující společnosti. Řada negativních externalit, způsobených v průběhu akcí technoparty se tak stává snadným terčem kritiky a represe ze strany státu a jeho představitelů a zjevně nemůže získat ani širší společenskou podporu. Autor však uvádí, že aktéři těchto aktivit představují poměrně heterogenní uskupení a tak analýza jejich zájmů, postojů a jednání není rozhodně jednoduchou záležitostí.

Hudební produkce je však převažujícím symbolem, kterému výrazně chybí psané dokumenty. Předložená práce sice uvádí, že dochází k rozvoji aktivit také v oblasti kyberprostoru, avšak analýze takových dokumentů není věnována taková pozornost jako samotnému fenoménu technoparty. Je tedy otázkou jaký je zde možno očekávat další vývoj. Ani metoda scénářů na konci práce se dimenzi kyberprostoru nevěnuje.

Práce má charakter základní vstupní studie, formuluje některé otázky a hypotézy. Podnětné výzvy pro další výzkum v této oblasti lze nepochybně vystopovat právě v oblasti kyberprostoru, tvorby dokumentů, potenciálu pro kritickou reflexi současného společenského vývoje, jeho existujících problémů. Z hlediska veřejné politiky mohou být projevy takové

kritičnosti skutečným indikátorem vznikajících společenských problémů či negativních důsledků, které jsou v řadě disciplín studovány v rámci projevů globalizace, změn na trhu práce, či snah o výraznou redukci sociálních států.

Znepokojivou skutečností jsou možná rizika povrchního přístupu k těmto společenským jevům (myšleno freetekno) ze strany vládnoucích režimů a tedy aktérů na straně státu či trhu. Politická a ekonomická moc jsou naopak terčem kritiky představitelů na straně freetekno. Potom ovšem je nutné pozorně studovat tyto procesy a projevy jednání jejich představitelů také v návaznosti na další příbuzné projevy v dimenzi kriminality, terorismu, bezdomovectví.

Vzrůstající pozornost je v posledních dvou desetiletích věnována také otázkám duševního zdraví. Zdaleka nelze říci, že bychom dostatečně hluboce chápali cesty vývoje duševního zdraví a nemoci. Před dělicí čarou stanovení diagnózy duševního onemocnění je poměrně komplikovaný prostor různých dimenzí duševního zdraví a řady souvisejících a diskutovaných faktorů. Stejně tak diskutujeme různé formy více či méně zdravých společenských procesů, avšak zde máme zřejmě podstatně menší množství opěrných bodů, které by nám umožnily vývoj hodnotit.

Na práci Lukáše Wimmra můžeme pohlížet z celé řady různých užších a širších hledisek. Autor evidentně přistoupil jak k volbě tématu tak i způsobu jeho zpracování neobvykle odpovědně a se snahou o pochopení závažného společenského fenoménu. Promyšleným a logicky strukturovaným přístupem se snaží své okolí upozornit na závažnost studovaného společenského fenoménu. Práce je navíc psána velmi čtivým způsobem.

Společenská významnost studovanému problému by si možná zasloužila trochu výraznější formulaci závěrů. Práci doporučuji pro přijetí k obhajobě. Hodnotím ji jako výbornou.

Navrhuji, aby při obhajobě této práce byla věnována pozornost diskusi možných dalších vývojových forem spolupráce aktérů freetekno s jinými typy hnutí. Náznaky takových možností jsou již uvedeny i v předložené práci. Jestliže bychom měli aktivity freetekno chápat jako projevy kritické reflexe současných společenských procesů, pak by jistě neměly z hlediska svého obsahového zaměření ustrnout jenom ve fázi hudební produkce,

tance a konzumace drog. Nebo naopak stojíme před rizikem pokračujícího fenoménu freetekno v jeho stávající podobě, avšak v masovější formě? Dokáže se lidstvo vymanit z existujícího rámce silně působícího produkčního paradigmatu, propojeného s politickou mocí a s celou řadou navazujících negativních externalit? Dokáže nalézt efektivnější formy kritické reflexe nebo ještě nás či naše potomky nutně čeká regresivní vývojová fáze ve formě úniku přes hudební scénu k osvobozujícímu tanci a drogám?